

آزمون شبه‌نهایی

درس: فلسفه ۲	رشته: علوم انسانی	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه نظری	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۵/۰۲/۰۸

جهت دسترسی به فایل هر کیوآرکد، آن‌ها را انتخاب یا اسکن کنید.

پاسخ‌نمای تشریحی
فعال‌سازی ساعت ۲۰

پاسخبرگ آزمون
فعال

راهنمای تصحیح
جهت آشنایی دانش‌آموزان با بارم‌بندی
فعال‌سازی ساعت ۲۰

باسمه تعالی

سوالات امتحان شبه نهایی درس : فلسفه ۲	رشته : علوم انسانی	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه	تعداد صفحه: ۳
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه نظری	ساعت شروع : ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۵/۰۲/۰۸	نام و نام خانوادگی:
ردیف	سوالات		
	نمره		

۱	جملات درست و نادرست را با «صحیح» و «غلط» مشخص کنید. الف) برهان ابن سینا در مورد اثبات خداوند توسط همه فلاسفه مسلمان مورد استفاده قرار گرفت. ب) هرگاه محمول ذاتی موضوع خود باشد، حمل «ضروری» و «بی نیاز از دلیل» است ج) فیلسوفان مسلمان نتیجه انکار خداوند را انکار غایت مندی جهان و انسان می دانند د) برهان درجات کمال ارسطو بر اساس مقایسه دو موجود کامل مطلق و خوب مطلق استوار است ه) یکی از کارکردهای عقل عملی ، درک معنای «خوبی» و «بدی» در اعمال اختیاری انسان است و) همه دانش های نظری انسان ادراک مفاهیم و قضایای بدیهی و نزدیک به بدیهی بدست می آید. ز) قبل از آن که حیات علمی در جهان اسلام ایجاد شود، فلسفه و حکمت در آن رونق داشت ح) از نظر ابن سینا مبدا و منشا حرکات و تحولات موجودات طبیعت تنها لطف و عنایت خداوند است.	۲
۲	جای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. الف) ابن سینا بعد از اثبات مغایرت ذهنی وجود و ماهیت برهان را مطرح کرده است. ب) موجودات این جهان می توانسته اند نباشند، پس موجود شدن برای آنها نبوده است. ج) فیلسوفان مسلمان معتقدند ضرورت و حتمیت آمدن معلول بعد از علت، با ابزار درک می شود. د) خداشناسی برهانی و استدلالی در یونان باستان توسط آغاز شد. ه) به عقیده فیلسوفان مسلمان، خیر و زیبایی غیر واقعی، نمی تواند به حیات انسان بدهد. و) فیلسوفان مسلمان باور دارند، ادراک کلیات، فیضی است نامحسوس که از طریق به انسان می رسد. ز) تدوین و نظام بخشی به فلسفه مشایی در جهان اسلام، توسط به انجام رسید.	۱/۷۵
۳	گزینه صحیح را انتخاب کنید. الف) رفتارهای طبیعی جهت رفع نیازهای جسمانی و روانی در انسان، دلیلی بر اثبات کدام مورد زیر است؟ ۱- دو مفهوم هستی و چیستی مغایرند ۲- اشیا و موجوداتی پیرامون ما وجود دارند ب) نسبت کدام حالت زیر با «وجود» می تواند «مکانی» یا «وجوبی» باشد ؟ ۱- مفهومی که هنوز علتی برایش پیدا نشده ۲- مفهومی که ذاتا نمی تواند موجود شود ج) کدام اصل زیر بطور طبیعی پس از ادراک علیت مورد پذیرش عقل قرار می گیرد؟ ۱- رابطه سنخیت میان علت و معلول ۲- توالی و پشت سر هم آمدن دو پدیده د) از نظر فلاسفه مسلمان، درک و پذیرش عقلی خدا در ابتدا چه پیامدی برای حیات انسان دارد؟ ۱- ارتباط معنوی با خدا ۲- ایمان واقعی به خدا ه) ادراک «عقل مجرد» و برتر از ماده برای انسان های عادی چگونه حاصل می شود؟ ۱- ادراک بی نیاز از مفاهیم ۲- استدلال عقلی و) مذمت پیوسته نادانی و جهل بعنوان یک رذیلت اخلاقی در کدام مورد بازتاب بهتری دارد؟ ۱- حکمت گمشده مومن است ۲- ذات وصفات خدا دو چیز نیستند. ز) دلیل اصلی نام گذاری فارابی به «معلم ثانی» کدام است؟ ۱- تالیف اغراض مابعدالطبیعه ۲- تلاش در انطباق فلسفه یونان و تعالیم اسلام ح) شهرت ابن سینا در کدام مورد زیر به اندازه فلسفه بوده است؟ ۱- پزشکی ۲- تبیین فلسفی مفاهیم عامیانه	۲
	ادامه سوالات در صفحه بعد	

سوال‌ات امتحان شبه نهایی درس : فلسفه ۲	رشته : علوم انسانی	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه	تعداد صفحه: ۳
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه نظری	ساعت شروع : ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۵/۰۲/۰۸	نام و نام خانوادگی:
ردیف	سوالات		
	نمره		

۴	هر کدام از عبارت‌های ستون الف با کدام عبارت در ستون ب مرتبط است؟ (یک مورد اضافی است)	<table><tr><td>ستون الف</td><td>ستون ب</td></tr><tr><td>الف - صدر المتألهین</td><td>۱) نیازمندی جهان به واجب بالذات</td></tr><tr><td>ب - سهروردی</td><td>۲) نیازمندی جهان به وجود مستقل</td></tr><tr><td>ج - فارابی</td><td>۳) نیازمندی انسان به علت العلل</td></tr><tr><td>د - ابن سینا</td><td></td></tr></table>	ستون الف	ستون ب	الف - صدر المتألهین	۱) نیازمندی جهان به واجب بالذات	ب - سهروردی	۲) نیازمندی جهان به وجود مستقل	ج - فارابی	۳) نیازمندی انسان به علت العلل	د - ابن سینا		۰/۷۵
ستون الف	ستون ب												
الف - صدر المتألهین	۱) نیازمندی جهان به واجب بالذات												
ب - سهروردی	۲) نیازمندی جهان به وجود مستقل												
ج - فارابی	۳) نیازمندی انسان به علت العلل												
د - ابن سینا													
۵	با توجه به مفاهیم داخل کادر پاسخ دهید. (۳ مورد اضافی است)	قانون - شفا - انصاف - نجات - حی ابن یقظان - معراجیه الف) دایره المعارفی باموضوعات علمی، فلسفی و مسایل زندگی روزمره..... ب) خلاصه فلسفه که بخش منطق آن مورد سوال دانشمندان شیرازی قرار گرفت..... ج) رساله عرفانی - فلسفی که در آن امیرالمومنین(ع) را دارای همه مراتب عقل و حکمت معرفی شده	۰/۷۵										
۶	نمودار زیر را با توجه به معیارهای معناداری زندگی از نظر فلاسفه مسلمان کامل کنید: (ترتیب موارد مهم نیست)	الف) (ب) (ج) گرایش به خیر (د) (ه)	۱										
۷	به سوالات زیر بصورت کوتاه پاسخ دهد.	الف) در قضیه «مستطیل دایره موجود است» رابطه موضوع با محمول چگونه رابطه ای است؟ ب) شباهت دیدگاه دکارت و تجربه گرایان در مورد منشا ادراک علیت چیست؟ ج) رخ دادن حادثه پیش بینی نشده را با کدام اصول عقلی می توان تبیین فلسفی کرد؟ د) توصیف کدام فیلسوف یونان باستان از خدا منطبق با توصیف ادیان الهی است؟ ه) از نظر فلاسفه راه توانمندسازی عقل برای تشخیص درست حق از باطل چیست؟ و) از نظرابن سینا نتیجه‌ی عادت به پذیرش سخنان بدون دلیل چیست؟ ز) دو مورد از مباحث اعتقادی مسلمانان که از جنس مباحث فلسفی است را نام ببرید.	۳/۵										
	ادامه سوالات در صفحه بعد												

سوالات امتحان شبه نهایی درس : فلسفه ۲	رشته : علوم انسانی	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه	تعداد صفحه: ۳
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه نظری	ساعت شروع : ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۵/۰۲/۰۸	نام و نام خانوادگی:
ردیف	سوالات		
	نمره		

۸	متن فلسفی زیر نقل قولی از ابن سینا است . با مطالعه آن به دو سوال مطرح شده زیر پاسخ دهید: «آیا می دانی پادشاه کیست؟ پادشاه راستین آن توانگر بی نیاز مطلق است که هیچ چیز در هیچ چیز از او بی نیاز نیست . ذات هر چیزی از اوست . زیرا ذات هر چیز یا از او پدید آمده یا از چیزی پدید آمده که خود آن چیز را خداوند به وجود آورده است. پس همه چیزهای دیگر بنده و مملوک اوست و او به هیچ چیز محتاج نیست.» الف) عبارت « آن توانگر بی نیاز مطلق» به کدام مفهوم عقلی در فلسفه ابن سینا اشاره دارد؟ ب) از نظر ابن سینا و با توجه به متن فوق، موجودات جهان چند دسته اند؟ نام ببرید .	۱
۹	به سوالات زیر به صورت کامل پاسخ دهید. الف) حمل «جاندار بر انسان» و حمل «کاغذی بر کتاب» چه تفاوتی دارند؟ بنویسید. ب) نتیجه استدلال کانت بر ضرورت وجود خدا را بنویسید. ج) چرا از نظر فارابی سلسله علت ها نمی تواند تا بی نهایت پیش برود؟ شرح دهید. د) حیات عقلی جوامع اروپایی در ابتدای رنسانس چه ویژگی هایی داشت؟ بنویسید. ه) چرا فلاسفه مسلمان میان دستاوردهای عقلی و داده های وحیانی تعارضی نمی بینند؟. شرح دهید. و) چرا فارابی، مدینه را به بدن انسان تشبیه می کند؟ توضیح دهید. ز) ابن سینا علت «خشوع و خشیت» بندگان دانشمند خدا را چگونه تبیین کرده است؟ بنویسید.	۱ ۱ ۱ ۱ ۱/۲۵ ۱ ۱
	"سلامت و پاینده باشید"	۲۰

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان شبه نهایی درس : فلسفه ۲		رشته: علوم انسانی	ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه نظری		تاریخ امتحان : ۱۴۰۵/۰۲/۰۸		
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره		
۱	الف) غلط (ص ۶) ب) صحیح (ص ۱۲) ج) صحیح (ص ۲۶) د) غلط (ص ۳۳) ه) صحیح (ص ۵۵) و) صحیح (ص ۶۴) ز) غلط (ص ۷۲) ح) غلط (ص ۸۱) (هر مورد ۰/۲۵ نمره)	۲		
۲	الف) امکان و وجوب (ص ۶) ب) ضروری (ص ۱۱) ج) عقل (ص ۱۹) د) ارسطو (ص ۳۳) ه) معنا (ص ۴۸) و) عقل فعال (ص ۶۳) ز) فارابی (ص ۷۶) (هر مورد ۰/۲۵ نمره)	۱/۷۵		
۳	الف) ۲ (ص ۲) ب) ۱ (ص ۱۰) ج) ۱ (ص ۱۸) د) ۲ (ص ۴۸) ه) ۲ (ص ۵۴) و) ۲ (ص ۷۳) ز) ۲ (ص ۷۶) ح) ۱ (ص ۸۲) (هر مورد ۰/۲۵ نمره)	۲		
۴	الف) ۴ (ص ۴۶) ب) ۱ (ص ۴۵) ج) ۳ (ص ۴۳) (مورد «ب» اضافی است) (هر مورد ۰/۲۵ نمره)	۰/۷۵		
۵	الف) شفا (ص ۸۰) ب) نجات (ص ۸۰) ج) معراجیه (ص ۸۲) (هر مورد ۰/۲۵ نمره)	۰/۷۵		
۶	الف) انسان غایتمند است. ب) جهان غایتمند است. د) آرمان های مقدس معتبرند. ه) تعهد و مسولیت به آرمان ها. (ترتیب معیارها مهم نیست) (صص ۴۸/۴۷) (هر مورد ۰/۲۵ نمره)	۱		
۷	الف) امتناعی (ص ۱۲) (۰/۵ نمره) ب) غیر عقلی (ص ۱۶) (۰/۵ نمره) ج) اصل علیت و لوازم آن (ص ۲۶) (۰/۵ نمره) د) افلاطون (ص ۳۱) (۰/۵ نمره) ه) تربیت عقلانی (ص ۵۳) (۰/۵ نمره) و) خروج از حقیقت انسانی (ص ۶۴) (۰/۵ نمره) ز) اثبات وجود خدا ، صفات خداوند، جبر و اختیار و... (هر موضوع یا مسیله عقلی دین) (ص ۷۳) (۰/۵ نمره)	۳/۵		
۸	الف) واجب الوجود بالذات. (ص ۴۵/۱۲) (۰/۵ نمره) ب) واجب (توانگر بی نیاز مطلق) و ممکن (از چیزی ...) (ص ۱۲) (۰/۵ نمره)	۱		

۹	الف) حمل جاندار بر انسان «بی نیاز از دلیل» است (۰/۲۵) زیرا جاندار ذاتی انسان است. (۰/۲۵) و حمل کاغذی بر کتاب «نیازمند دلیل» است. (۰/۲۵) زیرا کاغذی ذاتی کتاب نیست. (۰/۲۵) نمره (ص ۵)	۱
	ب) روح و نفس مجرد که سعادتش در کسب فضایل و رعایت اصول اخلاقی است (۰/۲۵) چون موجودی غیرمادی و جاودانه است (۰/۲۵) برای سعادت دایمی خود به جهانی ماورای دنیای مادی نیاز دارد (۰/۲۵) و چنین جهانی نیز مشروط به وجود خدایی جاودان و نامتناهی است. (۰/۲۵) (ص ۳۶)	۱
	ج) اگر سلسله علت ها بخواهد تا بی نهایت پیش برود تسلسل علل نامتناهی پیش می آید (۰/۵) و چنین چیزی هم محال است (۰/۵) (پاسخ هایی که در مورد تعداد بی نهایت علت ها نوشته شود نیز پذیرفته است) (ص ۴۴)	۱
	د) عقل جایگاه ممتازی پیدا کرد (۰/۵) و یگانه معیار و مرجع درستی و نادرستی افکار و عقاید تلقی شد (۰/۵) (ص ۵۶)	۱
	ه) از نظر فیلسوفان مسلمان، استدلال عقلی، شهود و وحی هر سه ما را به حقیقت می رسانند (۰/۵) و تأیید کننده و کمک کننده یکدیگرند (۰/۲۵) گرچه هر کدام روش خاص خودشان را دارند (۰/۲۵) و از مسیرهای متفاوتی در جست و جوی حقیقت هستند. (۰/۲۵) (ص ۶۶)	۱/۲۵
	و) همانطور که هر عضو بدن متناسب با ویژگی خود وظیفه ای برعهده دارد و آن وظیفه را به نحو احسن انجام می دهد (۰/۵) در مدینه هم اعضای جامعه به اموری متناسب با ویژگی های خود مشغول هستند و به فضایی آراسته اند که مجموعه مدینه را به سعادت مطلوب آن رهنمون می شود (۰/۵) (ص ۷۶)	۱
	ز) از نظر ابن سینا تامل در رابطه طبیعت با ماورا طبیعت و خدا (۰/۲۵) در کنار تحقیق در روابط میان پدیده ها (۰/۲۵) دانشمند و محقق را از ظاهر پدیده ها عبور می دهد و به باطن آن ها می رساند. (۰/۵) ان ها را به خشوع و خشیت در برابر حق می رساند. (ص ۸۱)	۱
	«سلامت و موفق باشید»	

این راهنما جهت آشنایی دانش آموزان با ریزبارم هر سوال آزمون می باشد.

۱. جملات درست و نادرست را با «صحیح» و «غلط» مشخص کنید. (۲ نمره)

الف) برهان ابن سینا در مورد اثبات خداوند توسط همه فلاسفه مسلمان مورد استفاده قرار گرفت.

ب) هرگاه محمول ذاتی موضوع خود باشد، حمل «ضروری» و «بی‌نیاز از دلیل» است.

ج) فیلسوفان مسلمان نتیجه انکار خداوند را انکار غایت‌مندی جهان و انسان می‌دانند.

د) برهان درجات کمال ارسطو براساس مقایسه دو موجود کامل مطلق و خوب مطلق استوار است.

ه) یکی از کارکردهای عقل عملی، درک معنای «خوبی» و «بدی» در اعمال اختیاری انسان است.

و) همه دانش‌های نظری انسان ادراک مفاهیم و قضایای بدیهی و نزدیک به بدیهی بدست می‌آید.

ز) قبل از آن که حیات علمی در جهان اسلام ایجاد شود، فلسفه و حکمت در آن رونق داشت.

ح) از نظر ابن سینا مبدا و منشا حرکات و تحولات موجودات طبیعت تنها لطف و عنایت خداوند است.

پاسخ

الف) غلط (ص ۶)

ب) صحیح (ص ۱۲)

ج) صحیح (ص ۲۶)

د) غلط (ص ۳۳)

ه) صحیح (ص ۵۵)

و) صحیح (ص ۶۴)

ز) غلط (ص ۷۲)

ح) غلط (ص ۸۱) هر مورد (۰/۲۵ نمره)

فیلم پاسخ

۲.

جای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. (۱/۷۵ نمره)

الف) ابن سینا بعد از اثبات مغایرت ذهنی وجود و ماهیت برهان را مطرح کرده است.

ب) موجودات این جهان می‌توانسته‌اند نباشند، پس موجود شدن برای آنها نبوده است.

ج) فیلسوفان مسلمان معتقدند ضرورت و حتمیت آمدن معلول بعد از علت، با ابزار درک می‌شود.

د) خداشناسی برهانی و استدلالی در یونان باستان توسط آغاز شد.

ه) به عقیده فیلسوفان مسلمان، خیر و زیبایی غیر واقعی، نمی‌تواند به حیات انسان بدهد.

و) فیلسوفان مسلمان باور دارند، ادراک کلیات، فیضی است نامحسوس که از طریق به انسان می‌رسد.

ز) تدوین و نظام‌بخشی به فلسفه مشایی در جهان اسلام، توسط به انجام رسید.

پاسخ

الف) امکان و وجوب (ص ۶)

ب) ضروری (ص ۱۱)

ج) عقل (ص ۱۹)

د) ارسطو (ص ۳۳)

ه) معنا (ص ۴۸)

و) عقل فعال (ص ۶۳)

ز) فارابی (ص ۷۶) هر مورد (۵/۲۵ نمره)

فیلم پاسخ

۳

گزینه صحیح را انتخاب کنید. (۲ نمره)

الف) رفتارهای طبیعی جهت رفع نیازهای جسمانی و روانی در انسان، دلیلی بر اثبات کدام مورد زیر است؟

۱- دو مفهوم هستی و چیستی مغایرند

۲- اشیا و موجوداتی پیرامون ما وجود دارند

ب) نسبت کدام حالت زیر با «وجود» می‌تواند «امکانی» یا «وجوبی» باشد؟

۱- مفهومی که هنوز علتی برایش پیدا نشده

۲- مفهومی که ذاتاً نمی‌تواند موجود شود

ج) کدام اصل زیر بطور طبیعی پس از ادراک علیت مورد پذیرش عقل قرار می‌گیرد؟

۱- رابطه سنخیت میان علت و معلول

۲- توالی و پشت سر هم آمدن دو پدیده

د) از نظر فلاسفه مسلمان، درک و پذیرش عقلی خدا در ابتدا چه پیامدی برای حیات انسان دارد؟

۱- ارتباط معنوی با خدا

۲- ایمان واقعی به خدا

ه) ادراک «عقل مجرد» و برتر از ماده برای انسان‌های عادی چگونه حاصل می‌شود؟

۱- ادراک بی‌نیاز از مفاهیم

۲- استدلال عقلی

و) مذمت پیوسته نادانی و جهل بعنوان یک رذیلت اخلاقی در کدام مورد بازتاب بهتری دارد؟

۱- حکمت گمشده مومن است

۲- ذات و صفات خدا دو چیز نیستند.

ز) دلیل اصلی نام‌گذاری فارابی به «معلم ثانی» کدام است؟

۱- تالیف اغراض مابعدالطبیعه

۲- تلاش در انطباق فلسفه یونان و تعالیم اسلام

ح) شهرت ابن‌سینا در کدام مورد زیر به اندازه فلسفه بوده است؟

فیلم پاسخ

۱- پزشکی

۲- تبیین فلسفی مفاهیم عامیانه

الف) ۲ (ص ۲)

ب) ۱ (ص ۱۰)

ج) ۱ (ص ۱۸)

د) ۲ (ص ۴۸)

ه) ۲ (ص ۵۴)

و) ۲ (ص ۷۳)

ز) ۲ (ص ۷۶)

ح) ۱ (ص ۸۲) هر مورد (۰/۲۵ نمره)

۴ هر کدام از عبارت‌های ستون الف با کدام عبارت در ستون ب مرتبط است؟ (یک مورد اضافی است) (۰/۷۵ نمره)

ستون الف	ستون ب
الف - صدرالمتهین	۱) نیازمندی جهان به واجب بالذات
ب - سهروردی	۲) نیازمندی جهان به وجود مستقل
ج - فارابی	۳) نیازمندی انسان به علت العلل
د - ابن سینا	

پاسخ

الف) ۴ (ص ۴۶)

ب) ۱ (ص ۴۵)

ج) ۳ (ص ۴۳) (مورد «ب» اضافی است) هر مورد (۰/۲۵ نمره)

فیلم پاسخ

با توجه به مفاهیم داخل کادر پاسخ دهید. (۳ مورد اضافی است) ۵
(۰/۷۵ نمره)

قانون - شفا - انصاف - نجات - حی ابن یقظان - معراجیه

الف) دایره المعارفی با موضوعات علمی، فلسفی و مسایل زندگی روزمره

ب) خلاصه فلسفه که بخش منطق آن مورد سوال دانشمندان شیرازی قرار گرفت

ج) رساله عرفانی - فلسفی که در آن امیرالمومنین (ع) را دارای همه مراتب عقل و حکمت معرفی شده

پاسخ

الف) شفا (ص ۸۰)

ب) نجات (ص ۸۰)

ج) معراجیه (ص ۸۲) هر مورد (۰/۲۵ نمره)

فیلم پاسخ

۶ نمودار زیر را با توجه به معیارهای معناداری زندگی از نظر فلاسفه مسلمان کامل کنید: (ترتیب موارد مهم نیست) (۱ نمره)

الف)	ب)	ج) گرایش به خیر
د)	ه)	

پاسخ

الف) انسان غایتمند است.

ب) جهان غایتمند است .

د) آرمان‌های مقدس معتبرند.

ه) تعهد و مسولیت به آرمان‌ها. (ترتیب معیارها مهم نیست)

(صص ۴۷/۴۸) هر مورد (۰/۲۵ نمره)

فیلم پاسخ

۷.

به سوالات زیر بصورت کوتاه پاسخ دهد. (۳/۵ نمره)

- الف) در قضیه «مستطیل دایره موجود است» رابطه موضوع با محمول چگونه رابطه‌ای است؟
- ب) شباهت دیدگاه دکارت و تجربه‌گرایان در مورد منشأ ادراک علیت چیست؟
- ج) رخ دادن حادثه پیش‌بینی نشده را با کدام اصول عقلی می‌توان تبیین فلسفی کرد؟
- د) توصیف کدام فیلسوف یونان باستان از خدا منطبق با توصیف ادیان الهی است؟
- ه) از نظر فلاسفه راه توانمندسازی عقل برای تشخیص درست حق از باطل چیست؟
- و) از نظر ابن‌سینا نتیجه عادت به پذیرش سخنان بدون دلیل چیست؟
- ز) دو مورد از مباحث اعتقادی مسلمانان که از جنس مباحث فلسفی است را نام ببرید.

پاسخ

الف) امتناعی (ص ۱۲) (۵/۵ نمره)

ب) غیر عقلی (ص ۱۶) (۵/۵ نمره)

ج) اصل علیت و لوازم آن (ص ۲۶) (۵/۵ نمره)

د) افلاطون (ص ۳۱) (۵/۵ نمره)

ه) تربیت عقلانی (ص ۵۳) (۵/۵ نمره)

و) خروج از حقیقت انسانی (ص ۶۴) (۵/۵ نمره)

ز) اثبات وجود خدا، صفات خداوند، جبر و اختیار و... (هر موضوع یا

مسئله عقلی دین) (ص ۷۳) (۵/۵ نمره)

فیلم پاسخ

۸. متن فلسفی زیر نقل قولی از ابن سینا است. با مطالعه آن به دو

سوال مطرح شده زیر پاسخ دهید: (۱ نمره)

«آیا می‌دانی پادشاه کیست؟ پادشاه راستین آن توانگر یاز مطلق است که هیچ چیز در هیچ چیز از او بی‌نیاز نیست. ذات هر چیزی از اوست. زیرا ذات هر چیز یا از او پدید آمده یا از چیزی پدید آمده که خود آن چیز را خداوند به وجود آورده است. پس همه چیزهای دیگر بنده و مملوک اوست و او به هیچ چیز محتاج نیست.»

الف) عبارت «آن توانگر بی‌نیاز مطلق» به کدام مفهوم عقلی در فلسفه ابن سینا اشاره دارد؟

ب) از نظر ابن سینا و با توجه به متن فوق، موجودات جهان چند دسته‌اند؟ نام ببرید.

پاسخ

الف) واجب الوجود بالذات. (ص ۱۲/۴۵) (۵/۵ نمره)

ب) واجب (توانگر بی‌نیاز مطلق) و ممکن (از چیزی ...) (ص ۱۲) (۵/۵ نمره)

فیلم پاسخ

۹.

به سوالات زیر به صورت کامل پاسخ دهید. (۷/۲۵ نمره)

الف) حمل «جاندار بر انسان» و حمل «کاغذی بر کتاب» چه تفاوتی دارند؟ بنویسید. (۱ نمره)

ب) نتیجه استدلال کانت بر ضرورت وجود خدا را بنویسید. (۱ نمره)

ج) چرا از نظر فارابی سلسله علت‌ها نمی‌تواند تا بی‌نهایت پیش برود؟ شرح دهید. (۱ نمره)

د) حیات عقلی جوامع اروپایی در ابتدای رنسانس چه ویژگی‌هایی داشت؟ بنویسید. (۱ نمره)

ه) چرا فلاسفه مسلمان میان دستاوردهای عقلی و داده‌های وحیانی تعارضی نمی‌بینند؟ شرح دهید. (۱/۲۵ نمره)

و) چرا فارابی، مدینه را به بدن انسان تشبیه می‌کند؟ توضیح دهید. (۱ نمره)

ز) ابن‌سینا علت «خشوع و خشیت» بندگان دانشمند خدا را چگونه تبیین کرده است؟ بنویسید. (۱ نمره)

پاسخ

الف) حمل جاندار بر انسان «بی‌نیاز از دلیل» است (۷/۲۵ نمره) زیرا جاندار ذاتی انسان است. (۷/۲۵ نمره) و حمل کاغذی بر کتاب «نیازمند دلیل» است. (۷/۲۵ نمره) زیرا کاغذی ذاتی کتاب نیست. (۷/۲۵ نمره) (ص ۵)

ب) روح و نفس مجرد که سعادتش در کسب فضایل و رعایت اصول اخلاقی است (۷/۲۵ نمره) چون موجودی غیرمادی و جاودانه است (۷/۲۵ نمره) برای سعادت دائمی خود به جهانی ماورای دنیای مادی نیاز دارد (۷/۲۵ نمره) و چنین جهانی نیز مشروط به وجود خدایی جاودان و نامتناهی است. (۷/۲۵ نمره) (ص ۳۶)

ج) اگر سلسله علت‌ها بخواهد تا بی‌نهایت پیش برود تسلسل علل نامتناهی پیش می‌آید (۵/۵ نمره) و چنین چیزی هم محال است (۵/۵ نمره) (پاسخ‌هایی که در مورد تعداد بی‌نهایت علت‌ها نوشته شود نیز پذیرفته است) (ص ۴۴)

فیلم پاسخ

د) عقل جایگاه ممتازی پیدا کرد (۵/نمره) و یگانه معیار و مرجع درستی و نادرستی افکار و عقاید تلقی شد (۵/نمره) (ص ۵۶)

ه) از نظر فیلسوفان مسلمان، استدلال عقلی، شهود و وحی هر سه ما را به حقیقت می‌رسانند (۵/نمره) و تاییدکننده و کمک‌کننده یکدیگرند (۲۵/نمره) گرچه هر کدام روش خاص خودشان را دارند (۲۵/نمره) و از مسیرهای متفاوتی در جست‌وجوی حقیقت هستند. (۲۵/نمره) (ص ۶۶)

و) همانطور که هر عضو بدن متناسب با ویژگی خود وظیفه‌ای برعهده دارد و آن وظیفه را به نحو احسن انجام می‌دهد (۵/نمره) در مدینه هم اعضای جامعه به اموری متناسب با ویژگی‌های خود مشغول هستند و به فضایی آراسته‌اند که مجموعه مدینه را به سعادت مطلوب آن رهنمون می‌شود (۵/نمره) (ص ۷۶)

ز) از نظر ابن‌سینا تامل در رابطه طبیعت با ماورا طبیعت و خدا (۲۵/نمره) در کنار تحقیق در روابط میان پدیده‌ها (۲۵/نمره) دانشمند و محقق را از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌دهد و به باطن آن‌ها می‌رساند. (۵/نمره) آن‌ها را به خشوع و خشیت در برابر حق می‌رساند. (ص ۸۱)